

Εμβόλια και παραλλαγές του SARS-CoV-2

Καθώς ο εμβολιασμός για τον SARS-CoV-2 προχωράει στο γενικό πληθυσμό σε διάφορες χώρες τίθεται το ερώτημα της αποτελεσματικότητας της ανοσολογικής απόκρισης που προκαλούν σε σχέση με τα μεταλλαγμένα στελέχη που διαρκώς αναδύονται. Και αυτό διότι οι περισσότερες από τις αρχικές κλινικές μελέτες αποτελεσματικότητας των εμβολίων ολοκληρώθηκαν όταν ακόμα δεν κυκλοφορούσαν τα μεταλλαγμένα στελέχη που επικρατούν σήμερα όπως το Άλφα ή το Δέλτα ή τα όποια πιθανά μελλοντικά μεταλλαγμένα στελέχη. Σχετικά με αυτό το θέμα δημοσιεύθηκε στις 23 Ιουνίου ειδική αναφορά στο περιοδικό *New England Journal of Medicine*. Οι Καθηγητές της Ιατρικής Σχολής του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών, **Γκίκας Μαγιορκίνης** και **Θάνος Δημόπουλος** (Πρύτανης ΕΚΠΑ) συνοψίζουν τα ευρήματα αυτής της μελέτης.

Το βασικό θέμα της αναφοράς είναι τόσο η διαρκής αξιολόγηση των εμβολίων υπό το πρίσμα της διαρκούς εξέλιξης του ιού καθώς και με ποιον τρόπο προτείνεται να υπάρχει παγκόσμια συνεργατική απάντηση για την καλύτερη αντιμετώπιση της πανδημίας. Οι συγγραφείς προτείνουν τη διαρκή αξιολόγηση των υπάρχοντων εμβολίων έναντι των στελεχών που προκύπτουν μέσω τυχαιοποιημένων μελετών καθότι οι απλές μελέτες παρατήρησης είναι πιθανόν να επηρεαστούν από συστηματικά σφάλματα. Με απλά λόγια η ακριβής εικόνα για την αποτελεσματικότητα των εμβολίων έναντι των μεταλλαγμένων στελεχών απαιτεί ειδικές κλινικές μελέτες τις οποίες δεν έχουμε στην διάθεσή μας αυτήν την στιγμή. Στο πλαίσιο αυτών των δοκιμών προτείνεται να μελετηθεί η αποτελεσματικότητα του εμβολίου όταν τα χρονικά διαστήματα έχουν παραταθεί ή ακόμα και να μελετηθούν οι βιοδείκτες (π.χ. επίπεδα αντισωμάτων) που σχετίζονται με αποτελεσματικότερη ανοσολογική απόκριση. Επίσης αναφέρεται η σημασία της αξιολόγησης των πιθανών νέων, τροποποιημένων εμβολίων έναντι των όποιων κυκλοφορούντων στελεχών. Σημαντικό κομμάτι της μελέτης των νέων τροποποιημένων εμβολίων θα είναι κατά πόσο καλύπτουν ανθρώπους που (τουλάχιστον εργαστηριακά) δεν ανταποκρίθηκαν στον εμβολιασμό με τα προηγούμενα εμβόλια. Όπως συμβαίνει και στα τροποποιημένα εμβόλια του ιού της γρίπης, έτσι και για τα τροποποιημένα εμβόλια του SARS-CoV-2 δεν θα χρειασθούν κλινικές μελέτες αλλά ίσως κάποιες περιορισμένες μελέτες σε ζώα. Τέλος πολύ σημαντική θα είναι η αξιολόγηση των τροποποιημένων εμβολίων είτε ως σχήμα που δίνεται σε άτομο που δεν έχει λάβει εμβόλιο στο παρελθόν είτε ως ενισχυτικό σχήμα, δηλαδή σε άτομο που έχει ολοκληρώσει τον εμβολιασμό με παλαιότερα εμβόλια.